

ԴԱՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

Ս. Մթուռոյս միաբան Մրթ. Յովհաննէս վարդապետ Բաղեան Մրթաւ մարցի Բամասկոսի տեսչութեան պաշտօնիւ այս տեղէն մեկնելով և Պերութ հասնելով նաւակ կը նստի քանի մի անձանց հետ ելանել ի ցամաք Օռվը սաստիկ խռոված և ալեկոծուած լինելով՝ նաւակը կընկղմի։ Չորս անձինք իսպառ ծովամոյն կը լինին, իսկ Յովհաննէս վարդապետն լողալու վարժ լինելով իւր անձը կ'ազատէ և ցամաքը կ'ենէ։ Իւր տագնապեալ վիճակին մէջ՝ կ'աղաչէ որ զինքը Հայոց վանքը տանեն։ Հռովմէական հայ մի կը ներկայանայ Հռովմէականաց վանքը տանելու համար, բայց երբ կըստուգէ որ վարդապետը Հռովմէական չէ, կը թողու և կը հեռանայ։ Մ'կոյր մոլեռանդութիւն, ինչպէս դիւրաւ կը շիջուցանեն քրիստոնէական մարդասիրութեան և հայկական եղբայրսիրութեան քաղցրիկ և բնական զգացմունքները։ Սինչ այս մինչ այն, լուր կ'առնու Պերութի մարտտան սեղանաւոր Պօստեցի Սեծ. Յակոբ Մշան և իսկոյն ծառաներով հանդերձ կուգայ և վարդապետը իւր տունը կը տանէ։ Սոյն Մշանը Հայագիւն վարդապետի հագուստները կը փոխէ և ամեն իւրնամբ և հոգացողութիւն գործ դնելով ամեն փնտրելու հետեւանաց առաջն կ'առնու։ Սոյն միջոցին կաճապարէ նմանապէս Պերութի վանաց տեսուչ Մրթ. Սովսէս վարդապետն կ'օմրիւկէ ան և իւր միաբանակից եղբայրն կաղդուրեալ վիճակի մէջ գտնելով և մեծ գոհունակութիւն մատուցանելով Սեծ. Յակոբ Մշանին՝ կ'առու Հայոց վանքը կը տանի։

ԾԱՆՈԻՑՄԱՆՔ

1. Սինչեւ ներկայ թուականը իրիստ մեծ դժուարութեանց կը հան-

դիպէինք Սեծը կանոնաւորապէս մեր Գաւառական Սեծ. Բաժանորդներուն հասցեները համար. վասն զի ցամաքային փոստաները կանոնաւորուած չէին և Սեծի ամաստեղները սովորաբար ճանապարհորդաց ձեռամբ կը ղրկուէին։ Սոյս տարի Յուլիան ցամաքային փոստայի տեսուչը, Մեն. Սրբազան Պատրիարքի խնդրանք, յանձնառու եղաւ ընդունիլ Սեծի ամաստեղները և ազահովապէս գաւառական բաժանորդներուն հասուցանել։ Սեծի ներկայիւս կը ծանուցուի մեր Գաւառական Բաժանորդաց, որ այսուհետեւ Սեծը ցամաքային փոստայի իրենց ձեռքը պիտի հասնի։ Հետեւապէս, եթէ բաժանորդ գրուելու փափագողներ ևս կան, թող բարեհաճին իրենց անունը, մականունը և քաղաքի անունը գրով հաղորդել Սեծի խմբագրութեանը, որ ի վնս Ս. Յակովբեանց Արուստակէմ։ Սեծի տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է, ըստ առաջնոյն, երկու արծաթ Սեծիտի հանդերձ ճանապարհի ծախքով, կանխիկ վճարելի։

2. Ս. Մթուռ փառաբերելով ընթերցասիրութիւնը և ուսումնասիրութիւնը աւելի դիւրամատչելի ընել թէ՛ ընդհանրապէս ազգայնոց մէջ և թէ՛ մասնաւորապէս դպրոցաց՝ իւր տարաբանէն ելած գրեանց գիները ըզգալի կէրպով իջեցուց, աւելի բարոյական շահը իրեն նպատակ բռնելով քան թէ նիւթականը։ Զանկալով հաղորդել մեր ազգայնոց Ս. Մթուռոյս ոյս նոր և շահաւէտ տնօրէնութիւնը՝ կը հրատարակենք ահա Գրոց ցանկը, իւրաքանչիւրն իւր արժողութեամբ հանդերձ, ինչպէս որ պիտի վտճառուին ի Ս. Արուստակէմ և ի Պօստեցի Ս. Մթուռոյս գրատանցմէն։

Յ Ո Ւ Յ Ա Ն

Տ Պ Ա Գ Ր Ե Ա Լ Գ Ր Ո Յ

Ն Ա Ռ Ա Բ Ե Լ Ա Կ Ա Ն Ա Թ Ո Ռ Ո Յ Ս Ր Բ Ո Յ Յ Ա Կ Ո Վ Բ Ե Ա Ն Ց
Ե Ւ Ա Ր Ժ Ո Ջ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Է Ն Ո Յ Ի Ն

1871 • Յ Ե Ր Ո Ւ Ս Ա Ղ Ե Ս

Ղ.	Փ.		Ղ.	Փ.
		Աղօթագիրք Սրբազան տեղեաց, աշխարհիկ լեզուաւ, յօրինեալ բարեպաշտ ուխտաւորաց համար. Պատրիարքարար.		
	5	Անուշէք 'ի Սիւն.		
	4 20	Առաքինութեան ճամբան, կամ Մենտոր մանկանց. գաղափարաց տղայոց համար խիստ կրթիչ և զբօսեցուցիչ գիրք մի է, գեղեցիկ պատմութիւններով.		
	7	Աւետարան.		
	6	Աւետարան ճաշու.		
	55	Բանաստեղծութիւն Աշակերտութեան մէջ, Բայաւորութիւն Հրաժարման և զղջման և առաւօտեան երգաց Շնորհալոյն.		
	1	Գործք Առաքելոց.		
	6	Գործ ոսկեղինիկ Սամուէլ Ռաբբի հրերէի, աշխարհիկ լեզուաւ.		
	4	Գովասանք, Նոր Գիրք.		
	4	— Նոյնն՝ Հին Գիրք.		
	2 20	Եղեւէ.		
	7	Երեւոյթ կրից.		
	7	Երեւոյթ խորին, Ե. Տէր.		
	7	Չանաղանութիւն հինգ դարուց, Պատմութիւն հին և նոր կաթողիկոսաց, Տաճարէն լեզուաւ, Պոզոս Պատրիարքի. Երեւոյ հատորը մէկտեղ.		
	60	Թանգարան խորտու, Պոզոս Պատրիարքի, Գ. Տէր.		
	18	Թափօրի տետրակ՝ Տաճարէն Սուրբ Յովնութեան Տաճարին մէջ կատարուած Թափօրներու արարողութիւններուն վրայ.		
	5	— Նոյնն՝ Շառլոտին.		
	2 20	Թափօրի տետրակ, Ս. Յակոբայ եկեղեցւոյ մէջ կատարուած Թափօրներուն.		
	4			
		Թուարանութիւն.		5
		Ժամագիրք. խորագիրք.		20
		Ժամագիրք Ատենի.		80
		Խորհրդածութիւն Սրբազան Պատարագի, արարեալ սրբոյն Ներսիսի Լամբրոնացւոյ.		10
		Խորհրդատեք Սրբոյ Պատարագի.		10
		Առաքելք հոգեւոր բանից.		6
		Կենսագրութիւն Բաղդաւայ, աշխարհիկ լեզուաւ.		2
		Համապատուութիւն Երկրորդական Առաքելոց, հանդերձ յաւելուածով, Գ. Տէր.		4
		Հայիկ վերաց, Չափաբերութիւն եօթն մահացու մեղաց վրայ.		6
		Հեգերէն, խորագիրք.		50
		Հերիկոս և Մարիամ, վէպ կրթական, աշխարհիկ լեզուաւ.		2 20
		Հրահանգ սիրոյ.		5
		Ղերուբնա Եղեւոյցի և Եսայի կաթողիկոս լեզուանից.		6
		Ճառ Հաղորդութեան.		4
		Ճարտասանութիւն առ ձեռն.		5
		Մատենագրութիւն նախնեաց.		6
		Մատթէոս Ուռհայեցի, հանդերձ ծառայութեամբ.		14
		Մեկնութիւն Թղթոյն Եփեսացւոյ.		25
		Մեկնութիւն Յայտնութեան Յովհաննէս աւետարանի, 'ի Ներսիսի Լամբրոնացւոյ.		10
		Միկայիլի Ասորոյ Ժամանակագրութիւն.		16
		Յովհաննէս կաթողիկոս, Պատմութիւն Հայոց, Նոր Գիրք.		10
		Յովսէփ գեղեցիկ.		10
		Նարեկ.		14

Ժ Ա Ն Օ Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ան զոր հասարակ խափէ 100 խափ աւելի է հասարակ խափուլը :
 Նոյնը աւելիցի 10 զոր աւելի գին ունի :
 Միայն զոր ժողովն այս գիրքը անգիր Եղեւոյցի հինգերորդ թիւիցէ հինգ զոր հաշուելու :

Նշխարք Հայ Մատենադարանի —
 Պատմութիւն թաթարաց . . . . .
 Նոր ընթերցարան . . . . .
 Նոր կտակարան . . . . .
 Ողբերգութիւն 'ի մեծն Ներսէս . . .
 Աւետ հայրենասիրի . . . . .
 Ուսումն բարուց . թարգմանեալ յատա-
 լական լեզուէ . . . . .
 Ուսումն տրամաբանութեան . թարգմա-
 նեալ 'ի Գաղղիերէն լեզուէ . . . . .
 Պատմութիւն Ս. Գրոց Յաշխարհիկ լե-
 ջուաւ . դպրատան սղոց համար . . .
 Պատմութիւն Ս. Եբուսաղեմի . . . . .
 Պատմութիւն Ս. Լուսաւորչի Տաճկերէն .
 Պատմութիւն Հայոց համառօտ . դպրո-
 ցաց համար . . . . .
 Պատմութիւն Նոր կտակարանի . բարո-
 յական յորդորանիւրով . . . . .
 Սաղմոս . Միջոյ . . . . .
 Սաղմոս . Խաղաղութիւն . . . . .

2
3
12
4
1
18
5
8
8
4
6
7
6
12

Սաղմոս . Մեծաբէր . . . . .
 Սաղմոս . Փոքաբէր . . . . .
 Սիանի Կաթմեալ 1869 թուականէն մին-
 չեւ 1870 . տարեկանը . . . . .
 Ստորագրութիւն Եբուսաղեմի . սպառած .
 Տանկիլ . Տեղագրութիւն Եբուսաղեմի .
 Տարեքք խնամատարութեան . թարգ-
 մանեալ յատալականէ . . . . .
 Տեղագրութիւն հովուական . . . . .
 Տրամաբանութիւն . Պատմութիւն Գրիգորի
 Փէշաբմալեան . . . . .
 Տօնացոյց . . . . .
 Փոխառաց մանկանց . . . . .
 Քերական . . . . .
 Քերականութիւն Հայերէն . . . . .
 Քերականութիւն Գաղղիերէն—Հայեր .
 Քրիստոնէական համառօտ . Հայերէն և
 Արարերէն . . . . .
 Օրացոյց . . . . .

8
3
40
20
3
6
8
18
14
6
20
6
5
2
1